

Asia: VN/1646/2020

Lausuntopyyntö sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

1. Sosiaaliturvalainsäädännön yhtenäistäminen (välimietinnön ehdotukset 1 ja 2)1.1 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset hakuajat ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä etuuksissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia etuuksien hakuajojen yhtenäistämällä voisi olla?

SSOS lausunto:

Erilaiset hakuajat aiheuttavat ongelmia. Kun yleinen haku aika on 30 päivää saattaa jossain toisessa etuudessa haku aika olla lyhyempi. Tästä saattaa aiheutua oikeudenmenetyksiä. Kannatamme hakuajojen yhdistämistä.

1.2 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä tilanteissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia tulo- ja palkkakäsitteiden yhtenäistämällä voisi olla?

•SSOS lausunto:

Etuuksien erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet ovat vaikeasti hahmotettavissa ja osin epäloogisia. Joissakin tapauksissa, kuten omaishoidon turn palkkioissa, tulon lukeminen palkkakäsitteen ulkopuolelle johtaa oikeuksien menetyksiin muun muassa ansiosidonnaisessa työttömyysturvassa. Tulo- ja palkkakäsitteen yhtenäistäminen niin että kaikki työstä saatava tulo, onpa se työsopimuslain mukaista työtä tai toimisopimuksella tehtävä työ (kuten omaishoidon sopimuksella tehtävä hoivatyö) katsotaan palkkatuloksi sosiaaliturvaa toimeenpantaessa. Kannatamme tulo- ja palkkakäsitteiden yhtenäistämistä ja tällä muutoksella selkeytetään sosiaaliturvan toimeenpanoa.

2. Toimeenpanon monimutkaisuus ja digitalisaation mahdollisuudet (välimietinnön ehdotukset 3 ja 4)2.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 3 valmistelussa?

SSOS lausunto:

Ehdotuksen 3 valmistelussa tulisi ottaa erityisesti Omakanta -järjestelmän antamat mahdollisuudet toimeenpanon yksinkertaistamiseen. Tässä työssä erityisesti Kelan asiantuntijoiden panosta tulisi käyttää kehittämistyössä. Tulorekisteri on vajavainen, jos yrittäjien tulot ovat sen ulkopuolella. Rekisterin kehittämistä tulisi kiireellisesti jatkaa. Toimijoiden välisessä yhteistyössä on jo edetty Kelan ja hyvinvointialueiden välillä toimeentulotuen toteutuksessa niin että molemmilla toimijoilla

on oikeus saada kaikki tiedot asiakkaan kokonaistilanteen hahmottamiseksi. Tällaista mallia tuli laajentaa muihinkin etuuksiin.

2.2 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 4 valmistelussa?

•SSOS lausunto:

Kannatamme esitettyä digitalisaation strategiaa.

Strategiaa luotaessa tulisi hyödyntää myös EU-tason asiantuntemusta digitalisaation edistämisessä.

3. Työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet (välimietinnön ehdotukset 5, 6 ja 7)3.1 Onko eri etuuksia ja eläkkeitä koskevien lakien työkyvyttömyyden käsitteissä epätarkoituksenmukaisia eroja ja jos kyllä, niin millaisia?

SSOS lausunto:

Työkyvyttömyyden käsitteessä on eroavaisuuksia ja työkyvyttömyyden harkinnassa tapahtuu paljon yksityistapauksellista harkintaa, joka on usein asiakkaalle epäedullista. Työkyvyttömyyden määrittely kaikissa etuuksissa tulisi olla mahdollisimman yhtenäistä ja perustua läpinäkyviin, objektiivisiin mittareihin samalla kuin epätarkoituksenmukaiset erot eri etuuksien välillä poistetaan.

3.2 Mitä muutoksia lainsäädäntöön (erityisesti etuus- ja palvelulainsäädäntö) tulisi tehdä, jotta lainsäädäntö tukisi työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä?

•SSOS lausunto:

Työterveyshuollon roolia työ- ja toimintakyvyn ylläpitämisessä tulisi laajentaa niin että työterveyshuollosta voitaisiin lähettää työntekijä aina hyvinvointialueen tai Kelan ylläpitämään palkalliseen kuntoutukseen silloin kun havaitaan työntekijän työkyvyssä olevan ongelmia. Hyvinvointialueen velvollisuuksia kuntoutustoiminnassa tulisi lainsäädännössä tarkentaa ja raja Kelan toteuttamaan kuntoutukseen tulisi olla selvä.

3.3 Komitea ehdottaa arvioitavaksi mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviin etuuksiin kannustimia ja veloituksia osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin. Ehdotuksen mukaan palvelujen saatavuus ja saavutettavuus tulee huomioida. Mitä palveluja ehdotetun arvioinnin tulisi koskea?

SSOS lausunto:

Arvioinnin tulisi koskea ennen kaikkea työkykyä ylläpitäviä kuntoutuspalveluja, joiden saatavuus tulisi turvata sekä Kelassa että hyvinvointialueilla.

4. Työttömyysturva, työllisyyden edistäminen ja osittainen työllistyminen (välimietinnön ehdotukset 8 ja 9)4.1 Komitea ehdottaa, että työmarkkinatuen toimivuutta ja uudistamistarpeita selvitetään tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen on vaikeutunut. Mitä tilanteita ehdotetun selvityksen tulisi koskea?

SSOS lausunto:

Työmarkkinoiden toimivuutta ja uudistamistarpeita tulisi selvittää erityisesti ikääntyneiden työntekijöiden osalta. Kun yli 50-vuotia menettää työpaikkansa on hänen hyvin vaikeata löytää enää

uutta työtä, vaikka ansiosidonnaisen työttömyysturvan lisäpäivät on poistettu ja hän joutuu selvästi riittämättömän (ks. Merits 172/2018) työmarkkinatuen vuoksi köyhyyskierteeseen ja hakemaan elantonsa leipäjonosta pahimmillaan jopa kaksikymmentä vuotta ennen kuin lakisääteinen eläkeikä täyttyy. Tulisi selvittää, mistä Suomen työmarkkinoilla hyvin yleinen ikäsyryjä johtuu ja etsiä sille parannuskeinoja. Yhteiskunnan roolia ikääntyneiden työpaikkojen luomisessa tulisi lisätä, koska viime kädessä työnantaja päättää ketä ottaa palvelukseensa ja siihen on vaikeata vaikuttaa. Suomessa ikääntyneen työntekijän vaikeudet löytää uutta työtä säilytetään kuitenkin pelkästään työntekijän syyksi. ”Laiskuri, joka haluaa vain pysyä toimeentulona.” Tämän vuoksi VM haluaa lisätä kannustimia työntekijälle mutta ei lisätä velvoitteita työnantajille, jotka kuitenkin saavat veronmaksajilta vuosittain huomattavat yritystuet.

5. Opiskelu ja osaamisen kehittäminen (välimietinnön ehdotukset 10, 11 ja 12) 5.1 Komitea ehdottaa, että etuusjärjestelmän tulee tukea ihmisten jatkuvaa oppimista ja edistää osallistumisen tasa-arvoa. Miten etuusjärjestelmää tulisi uudistaa, jotta se parantaisi osallistumisen tasa-arvoa ja tukisi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistamista?

SSOS lausunto:

Aikuisopintorahaa on rajusti leikattu viime vuosina, mistä johtuen sen vaikuttavuus jatkuvan oppimisen tukijana on heikentynyt. Aikuisopintorahaa tulisi kehittää ja tasoa korottaa niin että työssä olevat voisivat kehittää itseään ja oppia uutta toimeentulon kohtuuttomasti kärsimättä.

5.2 Komitea katsoo, että koulutukseen hakeutumisen tulee olla ensisijaista vailla ammatillista tutkintoa oleville nuorille. Miten nuorten sosiaaliturvaa tulisi uudistaa, jotta etuus- ja palvelujärjestelmien monimutkaisuus ja niiden sisälle asetetut kannustimet eivät aiheuttaisi koulutuksen tai muiden palvelujen ulkopuolelle jäämistä tai jättäytymistä?

SSOS lausunto:

Nuorten opintotukea tulisi huomattavasti korottaa, jotta vailla ammatillista tutkintoa olevat nuoret saisivat riittävän kannusteen hakeutua koulutukseen.

5.3 Komitea ehdottaa selvitettäväksi edellytyksiä käynnistää opintotukijärjestelmän kokonaisuudistus. Millainen opintotukijärjestelmän uudistus tukisi opiskeluajan toimeentuloa, sujuvaa opiskelua, tavoiteajassa valmistumista ja opiskelijan hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta mielekästä opintopolkua?

SSOS lausunto:

Opintotuen suurin ongelma on sen tason alhaisuus, mikä ei kannusta erityisesti heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien nuorten hakeutumista opintoihin. Opintotukijärjestelmä on sinänsä kunnossa eikä kaipaa uudistuksia kunhan tuen taso saadaan nostettua.

6. Lasten ja perheiden sosiaaliturva (välimietinnön ehdotukset 13, 14 ja 15) 6.1 Komitea ehdottaa työryhmän perustamista lapsilisän uudistamiseksi. Mitä lapsilisäjärjestelmän eri uudistusvaihtoehtojen valmistelussa ja arvioinnissa tulisi ottaa huomioon?

SSOS lausunto:

Lapsilisäjärjestelmässä tehtiin suuri virhe kun tuen indeksidonnaisuus poistettiin vuonna 2015. Sen jälkeen tuen taso ja vaikuttavuus lapsiperheiden tukena on heikentynyt. Lapsilisäjärjestelmä on sinänsä hyvä eikä kaipaa uudistamista kunhan tasoa nostetaan ja indeksidonnaisuus palautetaan.

6.2 Komitea ehdottaa lastenhoidon tukien järjestelmän uudistuksen käynnistämistä. Miten ja mistä lähtökohdista lastenhoidon tukien järjestelmää tulisi uudistaa?

SSOS lausunto:

Lapsiperheköyhyyden perimmäinen syy on se, että Suomi jatkuvasti loukkaa perusturvan varassa olevien kansalaisten ihmisoikeuksia. Sekä Euroopan sosiaalisen peruskirjan että YK:n TSS-sopimuksen perusteella oikeus riittävään sosiaaliturvaan on ihmisoikeus. Tätä ihmisoikeutta ei kuitenkaan Suomessa kunnioiteta, vaan perusturvan taso pidetään niin alhaalla, että vain leipäjonosta saatava ruoka antaa mahdollisuuden elämiseen. Paras tapa torjua lapsiperheiden köyhyyttä on nostaa perusturvan tasoa YK:n TSS-sopimuksen ja Euroopan sosiaalisen peruskirjan edellyttämälle tasolla.

6.3 Vanhemmalla on vastuu lapsensa elatuksesta. Mitä muutoksia sosiaaliturva- tai muuhun lainsäädäntöön tulisi tehdä, jotta se tukisi vanhempien elatuskykyä?

SSOS lausunto:

Ensisijainen toimi tulisi olla perusturvan korottaminen sellaiseksi kuin Suomen solmimat kansainväliset ihmisoikeussopimukset edellyttävät. Näin ehkäistäisiin syrjäytymistä ja eriarvoisuutta joka on Suomessa lisääntymässä huolestuttavaa vauhtia.

7. Asumismenot ja asumismenojen korvaaminen (välimietinnön ehdotus 16)7.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 16 edistämisessä? Mikä asia tai mitkä asiat on tärkeintä selvittää?

SSOS lausunto:

Asumistuen asema matalapakkaisten apuna on tärkeä säilyttää, koska matalapalkka-alojn liitoilla on vaikea neuvotella sopimuksia, jolla matalapalkkoista päästäisiin eroon. Valtiovalta ei voi vaikuttaa palkkatasoon, mutta sillä on mahdollisuus auttaa niitä kansalaisia, joiden palkka ei riitä asumiskustannusten kattamiseen.

Onko nykyinen ansiotulovähennys eli ns. suojaosa parantanut asumistuen saajien toimeentuloa, hyvinvointia tai työllisyyttä?

SSOS lausunto: Suojaosa on parantanut asumistuen saajien toimeentuloa. Sen korottaminen olisi kuitenkin ajankohtaista, jotta toimeentulon suojaamisen lisääntyisi,

Miten asumistuen perusomavastuun määrittely toimii yhdessä keskeisten muiden etuuksien sovittelusäännösten kanssa?

SSOS lausunto:: Sovittelusäännöt eivät ole synkroonissa. Tarkistus on paikallaan niin että sovittelusäännöt olisivat yhdenmukaiset. .

- Miten asumistuen enimmäisasumismenojen korotus vaikuttaisi toimeentulotuen saajien määrään?

SSOS lausunto: Korotus vähentäisi toimeentulon tarvetta. Enimmäisasumismenot ovat jääneet huomattavasti jälkeen käytännön vuokratasosta etenkin suurissa kaupungeissa ja siksi tasokotus olisi kiireellinen.

Selvitetään, mitä vaikutuksia varallisuusharkinnan poistamisella on ollut ja ovatko vaikutukset olleet tarkoituksenmukaisia yksilön ja yhteiskunnan kannalta

SSOS lausunto: Varallisuusharkinnan poistamisen vaikutusten arviointi on paikallaan. On mahdollista, että asumistukea on jaettu niille, jotka eivät suuren varallisuutensa vuoksi ole sen tarpeessa.

Ruokakunnan selvittäminen nykyistä tarkemmaksi on tarpeen, koska nykyisin ruokakunnaksi katsotaan helposti sellaisiakin yhdessä asujia, jotka tosiasiallisesti ovat erillisiä vuokralaisia, mutta joutuvat asuntovaihtoehtojen puutteessa asumaan yhdessä.

8. Toimeentulotuki ja pitkäaikaisen toimeentulokitarpeen vähentäminen (välimietinnön ehdotukset 17 ja 18)

8.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 17 ja 18 edistämisessä?

SSOS lausunto:

Toimeentulotuen ja perusturvan välinen suhde ei nykyisin vastaa perusturvauudistuksen tavoitetta. Perusturvan taso tulisi olla huomattavasti korkeampi kuin perusturvan, koska se on syyperusteinen. Lisäksi on virheellistä esittää perusturvaa bruttomääräisenä, vaan ratkaisevaa on se, mitä etuuden saaja saa käteen. Näin tarkasteltuna perusturva ja toimeentulotuki ovat lähes valinnaisia. Kiireellistä olisi nostaa perusturva YK:n ja Euroopan nuvoston sopimusten edellyttämälle tasolle, jolloin toimeentulotuen käyttö supistuisi vain kiireellisiin ja poikkeuksellisiin tilanteisiin. Näin myös perusturvauudistuksen tavoitteet toteutuisivat.

8.2 Mitkä ovat keskeisimmät toimenpiteet, joilla pitkäaikaista toimeentulotuen tarvetta voidaan vähentää?

SSOS lausunto:

Viittaamine edelliseen.

9. Etuus- ja palvelupolkujen toimivuus ja palvelujen tarjoaminen (välimietinnön ehdotukset 19, 20, 21, 22, 23, 24 ja 25)

9.1 Miten työ- ja toimintakyvyn tukemista, seurantaa ja arviointia sekä työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja tulisi vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollossa?

SSOS lausunto:

Hyvinvointialueiden kuntoutusvelvollisuutta tulisi tarkentaa ja niveltää hyvinvointialueiden kuntoutusrooli nykyistä täsmällisemmin Kelan toteuttamaan kuntoutukseen. Työterveyslääkärien ja monialaista asiakassuunnitelmaa tekevien on tiedettävä, milliseen kuntoutukseen ja mihin instituutioon hän voi työntekijän lähettää silloin kun työntekijän työ ja toimintakyvyssä ilmenee ongelmia.

9.2 Mitä tulisi ottaa huomioon valmisteltaessa A) monialaista asiakassuunnitelmaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä? B) työkyky- ja kuntoutuspalvelujen yhtenäistä tietopohjaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä? C) vastuutyöntekijä-mallia eniten tukea tarvitseville?

o 9.2 Mitä tulisi ottaa huomioon valmisteltaessa

A) monialaista asiakassuunnitelmaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

SSOS lausunto: Eri ammattiryhmien edustus on tärkeää. Asiakkaan ongelmia on tarkasteltava monesta näkökulmasta.

B) työkyky- ja kuntoutuspalvelujen yhtenäistä tietopohjaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

o Kelan asiantuntemus ja Oma.kantaan sisältyvät tiedot ovat tärkeitä ottaa mukaan suunnitteluun.

C) vastuutyöntekijä-mallia eniten tukea tarvitseville?

SSOS lausunto:

Vastuutyöntekijän asiantuntemuksesta on pidettävä huolta.

o 9.3 Mitä muuta tulisi ottaa huomioon alaluvun 5.10 ehdotusten edistämässä?

SSOS lausunto:

Kelan asiantuntemus ja Oma.kantaan sisältyvät tiedot ovat tärkeitä ottaa mukaan suunnitteluun.

Rahalliset edut ovat yhtä tärkeitä kuin palvelut ja rahallisten etuuksien on tällä hetkellä eniten puutteita.

9.3 Mitä muuta tulisi ottaa huomioon alaluvun 5.10 ehdotusten edistämässä?

SSOS lausunto:

Vastuutyöntekijän asiantuntemuksesta on pidettävä huolta.

10. Sosiaaliturvajärjestelmän kannustin- ja byrokratialoukut (välimietinnön ehdotukset 26 ja 27)10.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 26 ja 27 osalta?

SSOS lausunto:

Byrokratialoukkujen merkitys on vähentynyt viime aikoina digitalisaation edetessä ja lakeihin tulleiden käsittelymääraikojen vuoksi. Kannustinloukkuja voidaan vähentää korottamalla etuuksien suojaosuuksia.

11. Asumis- ja työperusteinen sosiaaliturva ja kansainvälinen liikkuvuus (välimietinnön ehdotukset 28, 29 ja 30)11.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 28, 29 ja 30 edistämässä?

SSOS lausunto:

Yhteistyö EU komission ja muiden jäsenmaiden välillä on keskeistä näitä asioita edistettäessä. Suomen on oltava edistämistä toteuttavien EU-työryhmien työssä.

12. Syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistäminen ja yhdistäminen ansioturva huomioiden (komitean esitys seuraavalle hallitukselle)

12.1 Komitea esittää syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden alaluvussa 6.1. Tarkoituksena on selkeyttää ja yksinkertaistaa vaiheittain etuusjärjestelmää ja sen toimeenpanoa sekä helpottaa siirtymistä etuudelta toiselle. Mitä hyötyjä ja haasteita perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä?

SSOS lausunto:

Syyperusteisten perusturvaetuuksien yhdistäminen voi hämärtää etuuksien saatavuutta on parempi, että perusturvan saaminen on kytketty riskin laukeamiseen. Jos hakemusta, työtuloa, perhekäsittelyä yms, edellä mainittuja käsitteitä yhdistellään ja harmonisoidaan ei etuuksien yhdistämisellä ole tarvetta. Niiden toteutus jo selkiyttää riittävästi sosiaaliturvaa ja poistaa monimutkaisuutta.

12.2 Mihin suuntaan perusturvaetuuksien yhtenäistämistä tulisi kehittääA) etuuksien ehtojen osalta?B) toimeenpanon osalta?

SSOS lausunto:

Viittaamme edelliseen, emme näe yhdistämistä tarpeellisenä.

13. Ehdotusten priorisointi13.1 Välimietinnössä on komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille. Mitä kolmea ehdotusta tulisi edistää ensimmäisenä ja miksi?

SSOS lausunto:

Ensimmäinen ja kiireellisin toimenpide on korottaa perusturvaetuuksien taso Euroopan neuvotin ja YK:n edellyttämälle tasolle. Nykyinen taso on vähätuloisten suomalaisten ihmisoikeuksien loukkaus.

Toinen kiireellinen asia on hakemusaikojen, käsitteiden ja muiden hämmennystä aiheuttavien eri ilmaisujen harmonisointi ja yhtenäistäminen.

Kolmas tärkeä asia on asumistuen enimmäismäärien korotus käypien vuokrien tasolle.

14. Julkisen talouden kestävyys14.1 Sosiaaliturvauudistuksessa tehtävät ratkaisut voivat joko vahvistaa tai heikentää julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Komitea on linjannut, että uudistuksen tulee osaltaan varmistaa julkisen talouden kestävyys työllisyyttä ja väestön työ- ja toimintakykyä vahvistamalla. Tulisiko sosiaaliturvan uudistamisella tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyteen pitkällä aikavälillä ja jos kyllä, niin miten?

SSOS lausunto:

Viimesijaisen sosiaaliturvan asema sosiaaliturvajärjestelmässä: Toimeentulotuen ja perusturvaetuuksien suhde ei vastaa perustuslain 19§:n 1 ja 2 momenttien välistä hierarkiaa. Tämä tulisi korjata ja nostaa kiireellisesti perusturvaa. Suomen perusturvan alhainen taso loukkaa satojen tuhansien vähätuloisten suomalaisten ihmisoikeuksia, koska ihmisoikeuksiin kuuluu oikeus kohtuulliseen toimeentuloon. Julkistra taloutta ei vaaranna se, että sosiaaliturva nostetaan kohtuulliselle tasolle. Suomi maksaa vuosittain yritystukia 15 miljardin verran. Tähän verrattuna perusturvan nosto Euroopan sosiaalisen peruskirjan tasolle ei aiheuta kohtuuttomia kustannuksia, nettovaikutus on alle miljardin luokkaa (laskettu mikrosimulaatiolla kansalaisaloitteessa perusturvan nostamiseksi)

15. Komitean linjaukset toisen kauden työlle
15.1 Komitea on linjannut toisen kautensa työstä alaluvussa 6.2. Mikä luetelluista kokonaisuuksista on tärkein ja miksi?

SSOS lausunto:

Tulisi ensisijaisesti keskittyä akuuteimpaan ja kiireellisimpiä toimenpiteitä vaativien ongelmien ratkaisuun, ennen kaikkea perusturvan tason korjaamiseen.

15.2 Mihin suuntaan lueteltuja kokonaisuuksia tulisi kehittää?

SSOS lausunto:

Viittaamme edelliseen.

16. Mitä muuta haluat todeta sosiaaliturvauudistuksesta?

SSOS lausunto:

Komitea on vain todennut Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien päätökset (Merits 88/2012, 108/2014 ja 172/20189, joissa Suomen perusturva on todettu aivan liian alhaiseksi. Komitean tulisi jatkossa keskittyä tämän epäkohdan korjaamiseen. Suomi on eduskunnan hyväksymällä lailla sitoutunut noudattamaan Euroopan sosiaalisen peruskirjan 12 ja 13 artiklaa samoin kuin sopimuksen G kohtaa, joka asettaa rajoituksia sosiaaliturvaetuuksien leikkaamiselle. Komitean tehtävänä olisi huolehtia, siitä että Suomi noudattaa kansainvälisiä velvoitteitaan. Köyhiin ihmisiin kohdistuvat ihmisoikeusloukkaukset tulisi lopettaa.

Mattila Yrjö
Suomen sosiaalioikeudellinen seura ry